

Sygn.akt III AUa 1257/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Piotr Prusinowski (spr.)

Sędziowie: SA Dorota Elżbieta Zarzecka

SO del. Marzanna Rogowska

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 lutego 2015 r. w B.

sprawy z odwołania C. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o składki na ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji wnioskodawcy C. L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 6 maja 2014 r. sygn. akt V U 294/14

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1257/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 17 grudnia 2013 roku, wydaną na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych określił wysokość zadłużenia C. L. z tytułu nieopłaconych składek za okres czerwca i lipca 2012 r. w łącznej kwocie 1.858,86 zł, w tym na: ubezpieczenie społeczne w kwocie 1.246,10 zł oraz należne odsetki w kwocie 208 zł; ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 509,10 zł oraz należne odsetki w kwocie 85,00 zł, Fundusz Pracy w kwocie 103,66 zł oraz należne odsetki w kwocie 17,00 zł. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że wskazane odsetki zostały obliczone na dzień 17 grudnia 2013 roku, zaś dalsze odsetki naliczane są na podstawie art. 23 ust. 1 powołanej ustawy, do dnia zapłaty łącznie.

Z kolei decyzją z dnia 11 lutego 2014 roku wydaną na podstawie tych samych przepisów Zakład Ubezpieczeń Społecznych określił wysokość zadłużenia C. L. wobec tego Zakładu z tytułu składek za okres od sierpnia 2012 roku do grudnia 2013 roku w wysokości 16.135,95 zł, w tym na: ubezpieczenie społeczne w kwocie 10.988,33 zł oraz należne odsetki w kwocie 869,00 zł; ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 4.413,51 zł oraz należne odsetki w kwocie 341,00 zł, Fundusz Pracy w kwocie 914,11 zł oraz należne odsetki w kwocie 30,00 zł. Organ wskazał, że wskazane odsetki zostały obliczone na dzień 11 lutego 2014 roku, zaś dalsze odsetki naliczane są na podstawie art. 23 ust. 1 powołanej ustawy, do dnia zapłaty łącznie.

Odwołania od obu powyższych decyzji złożył C. L.. Wnosząc o ich uchylenie podnosił, że są one błędne i niezgodne ze stanem faktycznym, a przy ich wydaniu popełniono wiele błędów w ustaleniach faktycznych.

Organ rentowy w odpowiedziach na odwołania wniósł o ich oddalenie.

Sąd Okręgowy w Białymstoku postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2014 r. połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia oba odwołania wniesione od wskazanych powyżej decyzji.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 6 maja 2014 roku oddalił odwołania oraz zasądził od C. L. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

U podstaw tego wyroku legły następujące ustalenia i rozważania Sądu Okręgowego: C. L. zgodnie z wpisem do Ewidencji Działalności Gospodarczej - od dnia 17 października 2005 roku prowadzi działalność gospodarczą pod firmą: Zakład (...).

Ostateczną i prawomocną decyzją Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 11 stycznia 2005 roku stwierdzono, że C. L. nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 1 października 1998 roku do 13 listopada 1998 roku oraz od dnia 1 lipca 1999 roku. Orzeczenie to stało się prawomocne wskutek oddalenia odwołania skarżącego przez Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 28 grudnia 2006 roku (sygn. akt V U 647/05) oraz oddalenia apelacji od tego wyroku przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku z dnia 18 kwietnia 2007 roku (sygn. akt III AUa 180/07).

Następnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, iż C. L. podlega ubezpieczeniom społecznym na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych w prawomocnych decyzjach tego organu z dnia 22 marca 2005 roku (prawomocna po oddaleniu apelacji przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku – sygn. akt III AUa 1410/05) oraz decyzji z dnia 25 lipca 2007 roku (prawomocna po oddaleniu apelacji przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku - sygn. akt III AUa 556/07). Przedmiotem badania Sądu Okręgowego w Białymstoku, a następnie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku w tych sprawach była prawidłowość wskazanych decyzji Prezesa KRUS i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., co do obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym i zapłaty przez C. L. składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Nadto Sąd Okręgowy ustalił, że w ostatnim okresie, w niniejszym Sądzie toczyło się także postępowanie w przedmiocie ustalenia obowiązku zapłaty przez C. L. składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od sierpnia 2010 roku do kwietnia 2012 roku. Odwołujący złożył odwołanie od decyzji ZUS z dnia 10 lipca 2012 roku, które to zostało oddalone wyrokiem 21 listopada 2012 roku (V U 1533/12). Wyrok ten uprawomocnił się dnia 24 września 2013 roku na skutek oddalenia apelacji C. L. wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 24 września 2013 roku (sygn. akt III AUa 279/13).

Tym samym Sąd I instancji stwierdził, że Sądy prawomocnie i ostatecznie stwierdziły, że C. L. z tytułu prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej podlega ubezpieczeniom społecznym na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych.

Sąd Okręgowy wskazał, iż w niniejszym postępowaniu przedmiotem rozpoznania są wniesione przez C. L. odwołania w zakresie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych numer (...) z dnia 17 grudnia 2013 roku oraz (...) z dnia 11 lutego 2014 roku określające wyłącznie zaległość składkową wraz z odsetkami za zwłokę wynikającymi z faktu podlegania ubezpieczeniom społecznym na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. Jednocześnie Sąd podkreślił, że decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 10 września 2010 roku ((...)) stwierdzająca podleganie C. L. ubezpieczeniom społecznym na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą jest prawomocna.

Nawiązując do art. 365 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy podkreślił, iż prawomocne orzeczenie wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej. Przy czym moc wiążąca prawomocnego orzeczenia sądu oznacza, że dana kwestia prawna kształtuje się tak, jak to przyjęto w prawomocnym wyroku, co gwarantuje poszanowanie dla orzeczenia sądu ustalającego lub regulującego stosunek prawny stanowiący przedmiot rozstrzygnięcia. Dodatkowo Sąd pierwszej instancji wskazał, że określone w art. 365 § 1 k.p.c. związanie stron, sądów oraz innych organów i osób treścią prawomocnego orzeczenia wyraża nakaz przyjmowania, że w objętej takim orzeczeniem sytuacji, stan prawny przedstawia się tak, jak to wynika z sentencji orzeczenia.

Mając na uwadze Sąd Okręgowy stwierdził, że obie decyzje będące przedmiotem niniejszego postępowania są decyzjami wykonawczymi (wymiarowymi), stwierdzającymi wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek oraz odsetek za zwłokę w stosunku do decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 10 września 2010 roku, w której stwierdzono, iż C. L. zobowiązany jest do opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne, społeczne oraz Fundusz Pracy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Oznacza to, że obie zaskarżone decyzje stanowią konsekwencję wynikającą z uregulowania zawartego w treści ostatecznej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 września 2010 roku, stąd Sąd Okręgowy rozpoznając niniejsze odwołania nie mógł poczynić nowych ustaleń odnośnie zarzutów stawianych temu orzeczeniu.

Zgodnie z treścią art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw, dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru. Treść art. 32 powołanej ustawy wskazuje, że do składek m. in. na Fundusz Pracy oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Stosownie zaś do treści art. 23 ust. 1 tej ustawy od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w Ordynacji podatkowej (ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa - Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.).

W zaskarżonych decyzjach Zakład Ubezpieczeń Społecznych działając w myśl wyżej wskazanych przepisów stwierdził jedynie wysokość nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej oraz należne od tych kwot odsetki za zwłokę, pouczając przy tym zobowiązanego o treści wyżej cytowanych przepisów.

Zdaniem Sądu Okręgowego kwota zadłużenia jak i kwota należnych odsetek podana przez organ rentowy została obliczona w sposób prawidłowy. C. L. ani w treści odwołania, ani na rozprawie przed Sądem nie podnosił, aby organ rentowy błędnie wyliczył wysokość dochodzonych składek, jak też nie kwestionował wysokości odsetek. Odwołujący nie podnosił, ani nie wykazał też, aby należność wynikająca z tych składek została uiszczona.

Dlatego też wbrew twierdzeniom C. L. brak jest podstaw do podważenia prawidłowości tychże danych.

Sąd Okręgowy zwrócił również uwagę, że C. L. w dalszym ciągu prowadzi działalność gospodarczą i nie wskazywał, aby zaniechał prowadzenia tej działalności w okresach objętych zaskarżonymi decyzjami.

W takiej sytuacji Sąd Okręgowy stwierdził, iż obie zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych są prawidłowe.

Jako procesową podstawę oddalenia odwołań, Sąd Okręgowy wskazał art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W zakresie rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego Sąd Okręgowy wskazał art. 98 k.p.c. oraz z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Apelację od powyższego wyrok wywiódł C. L., który nie wskazując na konkretne zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i zaskarżonych decyzji w pełnym brzmieniu i przekazanie sprawy do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja podlegała oddaleniu.

Ustalenia faktycznie poczynione przez Sąd Okręgowy w sprawie nie budzą zastrzeżeń, a nadto poczynione zostały w istocie przede wszystkim w oparciu o dowody z dokumentów urzędowych w rozumieniu art. 244 §1 k.p.c., jakimi są prawomocne orzeczenia sądów powszechnych i Sądu Najwyższego zapadłe w sprawach dotyczących podlegania przez skarżącego ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Najistotniejsze z tych orzeczeń to przede wszystkim prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 28 grudnia 2006 r. wydany w sprawie VU 647/05 mocą którego oddalono odwołanie skarżącego od decyzji Prezesa KRUS z dnia 11 stycznia 2005 r. stwierdzającej niepodleganie przez niego ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 01.10.1998 r. do 13.11.1998 r. oraz od dnia 01.07.1999 r. Apelację w tej sprawie Sąd Apelacyjny oddalił w dniu 18 kwietnia 2007 r. w sprawie III A Ua 180/07. Wyrokiem z dnia 11 marca 2008 r. Sąd Najwyższy oddalił skargę kasacyjną w tejże sprawie.

W konsekwencji utraty ubezpieczenia w KRUS, Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 22 marca 2005 r. stwierdził podleganie przez C. L. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresie od 01.07.1999 r. do 30.09.2004 r. na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. t.j. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z zm.). Odwołanie od tej decyzji oddalił Sąd Okręgowy w Białymstoku prawomocnym wyrokiem z dnia 9 sierpnia 2005 r. wydanym w sprawie VU 1186/05 (k. 39 tych akt), a apelację skarżącego od tego wyroku oddalił Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 28 grudnia 2005 r. (k. 64 tych akt). Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 12 października 2006 r. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej w tejże sprawie.

Z licznych pozostałych spraw skarżącego istotnym dla niniejszego postępowania było także postępowanie w sprawie z odwołania od decyzji z dnia 10.01.2007 r., mocą której organ rentowy odmówił wznowienia postępowania w sprawie zakończonej wyżej wspomnianą prawomocną decyzją z dnia 22 marca 2005 r. stwierdzającą podleganie przez skarżącego ubezpieczeniom społecznym na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. W sprawie tej skarżący domagał się wznowienia postępowania powołując się na art. 83a ust. powołanej ustawy. Odwołanie w tej sprawie Sąd Okręgowy w Białymstoku oddalił wyrokiem z dnia 27 marca 2007 r. w sprawie VU 476/07 (k. 23 tych akt), a apelację od tego wyroku oddalił Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 25 lipca 2007 r. (k. 48 tych akt). Postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2008 r. I UK 410/07 (k.77) Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej wywiedzionej w tej sprawie.

Ponadto jak słusznie podkreślił Sąd Okręgowy, sprawy w przedmiocie nałożenia na C. L. obowiązku zapłaty zaległych składek na ubezpieczenia z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej były także przedmiotem rozpoznania i rozstrzygania przez sądy obu instancji. Prawomocną decyzją z dnia 10 lipca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych określił wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy C. L. za okres od sierpnia 2010 r. do kwietnia 2012 r. Wyrokiem z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie VU 1533/12 Sąd Okręgowy w Białymstoku oddalił odwołanie od powyższej decyzji. W wyniku zaskarżenia powyższego wyroku, Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 24 września 2013 r. w sprawie AUa 279/13 oddalił apelację C. L..

Inne sprawy toczące się z odwołań skarżącego (w toku lub zakończone) nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. W świetle zaś powyżej przytoczonych wyroków sądowych w powiązaniu z niespornym faktem dalszego prowadzenia przez skarżącego działalności gospodarczej oczywistym, iż co do skarżącego rolniczy organ rentowy prawomocnie stwierdził ustanie jego ubezpieczenia na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990

r. - o ubezpieczeniu społecznym rolników (decyzja Prezesa KRUS z dnia 11 stycznia 2005 r.) skutkiem czego Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził podleganie przez niego obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w okresie od 01.07.1999 r. do 30.09.2004 r. na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (decyzja ZUS dnia 22 marca 2005 r.). Decyzji tych skarżący w żadnym postępowaniu nie podważył, co oznacza, iż prowadzenie przez niego działalności gospodarczej skutkuje podleganiem w okresach objętych obecnie zaskarżonymi decyzjami obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności na zasadach określonych ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń – co Sąd Okręgowy wyjaśnił w uzasadnieniu swego orzeczenia i zbędnym jest powielanie tej argumentacji. Odwołania w niniejszej sprawie jak i w innych w istocie opierają się na subiektywnym i błędnym przekonaniu skarżącego, że w dalszym ciągu podlega on ubezpieczeniu społecznemu rolników, mimo prawomocnej decyzji i wyroków sądowych potwierdzających ustanie tego ubezpieczenia od 01.07.1999 r. i potwierdzających podleganie przez niego ubezpieczeniu w ZUS. Godzi się przy tym zauważyć, iż skarżący nie mógł w międzyczasie spełnić ponownie przesłanek podlegania ubezpieczeniu w KRUS z uwagi na to, iż art. 5a ust.1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. - o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz. U. z 2008r. Nr 50, poz. 291 z . zm.) w brzmieniu od dnia 2 maja 2004 r. wymaga od rolnika prowadzącego pozarolniczą działalność gospodarczą, który chciałby z tytułu tej działalności podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników między innymi spełnienia warunku, aby przed podjęciem tej działalności podlegał on ubezpieczeniu rolniczemu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata.

Reasumując powyższe rozważania w sprawie Sąd Apelacyjny nie podziela zasadności podniesionych zarzutów, ani też nie stwierdza uchybień Sądu Okręgowego, które zobowiązany byłby rozważyć z urzędu.

W takim stanie rzeczy Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 oraz § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013, Nr 490 j.t